

Dosarul nr. 2ra-379/2023
2-20153335-01-2ra-13032023

prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Leova (jud. V. Negru)
instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: Gr. Colev, Șt. Starciuc, A. Curdov)

DECIZIE

22 noiembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

examinând recursul declarat de Ion Cernenchi, reprezentat de avocatul Igor Șcheau, și recursul declarat de Mariana Cernenchi, reprezentată de avocatul Iuliana Pascal,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Cernenchi împotriva lui Ion Cernenchi, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Leova și Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului din mun. Chișinău, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori, permiterea de a circula cu copiii minori peste hotarele țării și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 25 august 2022 a Curții de Apel Comrat, corectată prin încheierea din 18 ianuarie 2023 a Curții de Apel Comrat,

a c o n s t a t a t:

La 04 decembrie 2020, Mariana Cernenchi a înaintat cerere de chemare împotriva lui Ion Cernenchi, solicitând desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, xxxxx și xxxxx cu ea, încasarea din contul pârâtului a pensiei pentru întreținerea copiilor minori, în sumă bănească fixă, de 2 000 lei, lunar, pentru fiecare copil minor, din momentul depunerii cererii până la atingerea majoratului copiilor, și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată. Totodată, a solicitat de a-i fi permis de a circula în afara țării cu copii minori, fără acordul pârâtului Ion Cernenchi.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, la data de 21 noiembrie 2006 a încheiat căsătoria cu Ion Cernenchi, fiind înregistrată la Oficiul Stării Civile Leova. La data de xxxxx s-a născut fiica xxxxx, iar la data de xxxxx, s-a născut fiul xxxxx, care se află la întreținerea și educația sa.

Mai mult de doi ani, nu mai locuiesc împreună, iar viața în comun nu mai este posibilă, inclusiv din cauza infidelității soțului, care se află în relații de concubinaj cu o altă femeie și este plecat peste hotarele țării.

Reclamanta a afirmat că, în familie au apărut multiple conflicte, certuri, deseori generate din faptul că pârâtul nu-și îndeplinea obligațiile față de familie, nu contribuia la bugetul familiei, nu găseau soluții comune pentru problemele cotidiene, iar toate acestea au dus la crearea unei atmosfere insuportabile cu certuri și neînțelegeri. Anume această situație de stres continuu influențează negativ asupra personalității sale și a stării sănătății. Regretabil este faptul că, martorii atitudinii ignorante și disprețuitoare a soțului, sunt copii minori, care sunt supuși unui stres puternic și emoționant.

Unica soluție aplicabilă speței, în scopul asigurării respectării drepturilor sale și a copiilor minori, este desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori cu ea, precum și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori.

La data de 18 noiembrie 2021, în cadrul ședinței de judecată, Mariana Cernenchi, reprezentantă de avocatul Victor Lupu, a depus cerere de modificare și completare a cerințelor, prin care a solicitat încasarea de la Ion Cernenchi a pensiei pentru întreținerea copiilor minori în sumă bănească fixă de 1500 lei, pentru fiecare, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată și încasarea cheltuielilor de judecată suportate conform bonului de plată în mărime de 6 000 de lei.

În motivarea cererii, partea reclamantă a indicat că, din informația Biroului Național de Statistică pentru semestrul I al anului 2020, rezultă că, minimum de existență pentru copii, constituie în medie 1 994,5 lei, lunar, cu o diferențiere a acestui indicator în dependență de vârsta copilului, de la 776,2 lei pentru un copil în vârstă de 7-17 ani. În funcție de mediul de reședință, minimum de existență pentru copiii din orașele mari este cu 8,6% mai mare decât în mediul rural. În cazul copiilor în vârstă de până la 1 an această diferență constituie 18,1%.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2021 a Judecătorei Cimișlia, sediul Leova, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Cernenchi și s-a desfășurat căsătoria încheiată între Ion Cernenchi și Mariana Cernenchi, la 21 noiembrie 2006, înregistrată la OSC Leova, sub numărul 94.

S-a stabilit domiciliul copiilor minori xxxxx și xxxxx cu mama Mariana Cernenchi. S-a încasat de la Ion Cernenchi în beneficiul Mariane Cernenchi pensia pentru întreținerea copiilor minori xxxxx și xxxxx, în mărime fixă de a câte 1 500,00 lei, lunar, începând cu data înaintării cererii de chemare în judecată, 04 decembrie 2020 până la atingerea majoratului de către copii. Hotărârea, în partea încasării pensiei de întreținere, s-a dispus de a fi executată imediat.

S-a încasat de la Ion Cernenchi în beneficiul statului taxa de stat, în mărime de 1 080,00 lei.

S-a încasat de la Ion Cernenchi în beneficiul Mariane Cernenchi cheltuielile judiciare, constituite din plata taxei de stat, în sumă de 140,00 lei, suma de 120,00 lei, cu titlu de cheltuieli efectuate pentru identificarea pârâtului la Agenția Servicii Publice, și suma de 6 000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, în total, suma de 6 260 lei.

S-a respins ca fiind neîntemeiată pretenția cu privire la permiterea Mariane Cernenchi de a circula în afara țării cu copii minori xxxxx și xxxxx, fără acordul lui Ion Cernenchi.

Având în vedere dezacordul cu hotărârea din 14 decembrie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, Ion Cernenchi, reprezentat de avocatul Igor Șcheau, a contestat-o cu apel.

Prin decizia din 25 august 2022 a Curții de Apel Comrat, corectată prin încheierea din 18 ianuarie 2023 a Curții de Apel Comrat, s-a admis cererea de apel depusă de Ion Cernenchi, reprezentat de avocatul Igor Șcheau, și s-a casat parțial hotărârea din 14 decembrie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, și anume în partea pretenției de încasare a pensiei de întreținere și în partea încasării cuantumului taxei de stat în beneficiul statului, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte. S-a încasat, lunar, de la Ion Cernenchi în beneficiul Marianeii Cernenchi pensie pentru întreținerea copiilor minori xxxxx, născută la xxxxx și xxxxx, născut la xxxxx, în mărime de $\frac{1}{2}$ cotă-parte din valoarea minimumului de existență stabilit de Biroul Național de Statistică, începând cu data de 04 decembrie 2020 și până la atingerea majoratului de către fiecare copil. S-a încasat de la Ion Cernenchi în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 814,14 lei, de la plata căreia a fost scutită reclamanta la înaintarea acțiunii prin efectul legii. În rest, au fost menținute fără modificări dispozițiile hotărârii instanței de fond din 14 decembrie 2021.

La 11 noiembrie 2022, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.45), Ion Cernenchi, reprezentat de avocatul Igor Șcheau, a depus recurs împotriva deciziei din 25 august 2022 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea soluționării chestiunii privind repartizarea cheltuielilor de judecată cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea casată de respingere a solicitării de compensare a cheltuielilor de judecată de la pârât.

În susținerea recursului, recurentul a invocat că, prima instanță, dar și instanța de apel, au admis eronat pretențiile privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, cheltuielilor pentru obținerea informației de la ASP și privind plata taxei de stat. Instanța de apel și prima instanță, au ignorat faptul că, până la sesizarea instanței de judecată, reclamanta nu a solicitat soluționarea prealabilă a pretențiilor expuse, în contextul prevederilor art. 97 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Privitor la pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată sub formă de cheltuieli de asistență juridică, recurentul a precizat că, în interesele reclamantei nu fost prezentată dovada faptului că, cheltuielile pretinse sunt rezonabile și nici lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul). Având în vedere că, recunoaște acțiunea civilă vizată, nu poate fi reținut cazul de „pierdere a procesului” la care fac trimitere prevederile art. 94, art. 96 din Codul de procedură civilă. Prezenta pricină civilă prezintă un grad redus de complexitate, respectiv prestația avocatului reclamantei nu este de natură de a justifica caracterul rezonabil al încasării a sumei de 6 000 lei. Pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a. dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b. copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți - persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c. listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul). Mai mult decât atât, conform celor descrise supra, în modul în care au fost formulate, pretențiile

reclamantei, privind încasarea „cheltuielilor de judecată” urmăresc scopul unei ingerințe ilegale în dreptul de proprietate al pârâtului, contrare art. 1 § 1 al Protocolului adițional 1 la CEDO.

Recurentul a invocat încălcarea prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), 5 alin. (1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, nr. 133 din 08 iulie 2011, la prezentarea informației privind domiciliul său din partea Agenției Servicii Publice, fiind un înscris, dobândit contrar prevederilor legii și nu putea fi folosit ca probă în procesul civil, cu atât mai mult, nu pot fi compensate cheltuieli legate de dobândirea acestuia, fapt ignorat injust de prima instanță.

La 21 noiembrie 2022, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.51), Mariana Cernenchi, reprezentată de avocatul Iuliana Pascal, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 25 august 2022 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel. Copiii minori au vârsta de 15 și, respectiv, 7 ani și se află la întreținerea sa. Se ocupă doar ea de creșterea și educația copiilor. În acest sens, asigurarea copiilor cu tot necesarul este dificilă, deoarece, pe lângă faptul că, ea suportă cheltuieli regulate pentru întreținerea copiilor, plata taxelor școlare, hrană, rechizite și îmbrăcăminte, mai suportă cheltuieli de tratament, ocupații distractive, etc..

Totodată, a menționat că, având în vedere că, plata pentru serviciile locativ-comunale s-a mărit considerabil, va suporta cheltuieli și mai mari în perioada rece a anului, pentru a asigura condiții favorabile de temperatură pentru copiii săi. Banii primiți de la pârât, cu titlu de pensie de întreținere, nu acoperă nici cea mai mică parte din cheltuielile necesare pentru creșterea celor 2 copii minori, deoarece, pe lângă o vastă listă de cheltuieli previzibile și regulate, pentru creșterea a doi copii, este nevoie de resurse financiare pentru necesitățile imprevizibile și neplanificate. Ion Cernenchi, deși, a indicat că, este gata să participe la întreținerea copiilor, nu își asumă nici una dintre aceste obligații și nu participă în niciun mod la aceste cheltuieli.

Referitor la argumentul preluat de către instanța de apel din cererea de apel a intimatului, cu privire la necesitatea încasării a ½ cotă-parte din minimul de existență, recurenta a indicat că, Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, pentru anul 2021, oferă un minim de existență pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani, în mărime de 2 692, 1 lei.

Prin prisma noțiunii minimului de existență din art. 2 din Legea nr.152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existență, precum și prevederilor art. 76 din Codul familiei, a precizat că, Codul Familiei nu face referire la datele prezentate de către Biroul Național de Statistica al Republicii Moldova pentru stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, însă la starea materială și familială a părților, precum și alte circumstanțe importante. Intimatul nu a prezentat probe care ar demonstra starea materială și familială a acestuia, însă doar indică ca nu este angajat în câmpul muncii oficial. Ion Cernenchi este tatăl copiilor, care presupune responsabilitate pentru copiii săi, pentru a-i asigura cu condiții decente de trai, cu hrană conform necesității pentru dezvoltarea normală, cu rechizite școlare. îmbrăcăminte, medicamente, după caz, precum și alte necesități. Părintele este obligat atât moral, cât și prin lege să acorde copiilor săi întreținere, deoarece minorii necesită sprijin material. Mai mult, intimatul este un bărbat tânăr, apt de muncă, care

este obligat să muncească și să-și întrețină urmașii, care sunt viitorul, speranța și bucuria oricărui părinte, și a oricărei societăți. Mai mult că, prețurile la alimente, servicii comunale, îmbrăcăminte, medicamente, precum și alte servicii au suportat majorări considerabile în ultima perioadă.

La data de 13 septembrie 2023, Mariana Cernenchi, reprezentată de avocatul Daniel Șontea, a depus o cerere, prin care în temeiul art. 445 alin.(1) lit.d), art. 265 lit. d), art. 60 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a solicitat încetarea procesului, în legătură cu împăcarea părților, în partea cu privire la pretențiile: determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, avocatul Daniel Șontea, acționând în interesele Mariane Cernenchi, a indicat că, la 15 august 2023, Mariana Cernenchi și Ion Cernenchi au încheiat tranzacția de împăcare pe o parte din capetele din cererea de chemare în judecată.

Potrivit tranzacției:

1. Domiciliul copilului minor xxxxx, născută la xxxxx, se determină împreună cu mama Mariana Cernenchi;

2. Domiciliul copilului minor xxxxx, născut la xxxxx, se determină împreună cu tata Ion Cernenchi;

3. Ion Cernenchi își exprimă acordul pentru perfectarea actelor de identitate pe numele copilului xxxxx, născută la xxxxx;

4. Mariana Cernenchi își exprimă acordul pentru perfectarea actelor de identitate pe numele copilului xxxxx;

5. Ion Cernenchi își exprimă acordul referitor la plecarea peste hotarele țării a copilului xxxxx, împreună cu mama Mariana Cernenchi, în orice țară din lume și pentru orice perioadă de timp;

6. Mariana Cernenchi își exprimă acordul referitor la plecarea peste hotarele țării a copilului xxxxx, împreună cu tata Ion Cernenchi, în orice țară din lume și pentru orice perioadă de timp;

7. Ion Cernenchi achită la data semnării tranzacției, în beneficiul reclamantei Mariana Cernenchi, pensia pentru întreținerea copiilor minori xxxxx, născut la xxxxx și xxxxx, născută la xxxxx, în quantum a câte 1 500 lei, lunar, începând cu 04 decembrie 2020 până la 04 august 2023, ce constituie, în total, suma de 96 000,00 lei, iar începând cu 04 august 2023, reclamanta Mariana Cernenchi renunță la pensia alimentară pentru copii, în legătură cu faptul că din 04 august 2023, fiecare părinte: mama Mariana Cernenchi și tata Ion Cernenchi, vor acoperi toate cheltuielile ce țin de întreținerea, creșterea și educarea copiilor săi, în egală măsură;

8. Mariana Cernenchi renunță la capătul de cerere cu privire la încasarea în beneficiul său din contul lui Ion Cernenchi, a cheltuielilor de judecată, suportate în prezenta cauză;

9. Mariana Cernenchi nu va crea impedimente lui Ion Cernenchi în exercitarea de către ultimul a dreptului de a-și vizita copilul xxxxx și de a avea un program de întrevederi cu acesta ținând cont de programul de studii a copilului, de opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul de maturitate a acestuia;

10. Ion Cernenchi nu va crea impedimente lui Mariana Cernenchi în exercitarea de către ultima a dreptului de a-și vizita copilul xxxxx, și de a avea un program de

întrevederi cu acesta ținând cont de programul de studii a copilului, de opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul de maturitate a acestuia.

La fel, au convenit că, tranzacția reprezintă voința liber exprimată și neviciată a părților, confirmată prin semnăturile acestora, și intră în vigoare la data semnării tranzacției.

Prin semnarea tranzacției, părțile convin că litigiul dintre ei se stinge, iar procesul judiciar se încetează în partea stabilită prin prezenta tranzacție, fără a se mai admite o nouă adresare în judecată a acelorași părți cu privire la același obiect, pe aceleași temeuri. Părțile acceptă că tranzacția are puterea lucrului judecat.

De asemenea, a fost anexată și cererea din numele lui Ion Cernenchi, prin care și exprimă acordul la desfacerea căsătoriei încheiată cu Mariana Cernenchi la 21 noiembrie 2006, de către oficiul de stare civilă Leova (Vol.II, f.d.84).

Copia recursurilor declarate de au fost expediate în adresa intimaților, inclusiv avocaților Iuliana Pascal și Igor Șcheau, prin scrisoarea datată cu 13 martie 2023 și au fost recepționate la 16 martie 2023 și 17 martie 2023, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.56-59). Din adresa intimatei Mariana Cernenchi corespondența a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (Vol.II, f.d.60-61).

Intimații pe ambele recursuri nu au făcut uz de dreptul procedural de a prezenta referințe.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, cererile de recurs sunt înaintate împotriva deciziei din 25 august 2022 a Curții de Apel Comrat, corectată prin încheierea din 18 ianuarie 2023 a Curții de Apel Comrat, care intră în categoria actelor enumerate în art. 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 25 august 2022.

Ion Cernenchi, reprezentat de avocatul Igor Șcheau, a depus cererea de recurs la data de 11 noiembrie 2022, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.45), iar Mariana Cernenchi, reprezentată de avocatul Iuliana Pascal- la data de 21 noiembrie 2022, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.51).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel către participanții la proces la data de 27 octombrie 2022 (Vol.II, f.d.13) și a fost recepționată de către avocații recurenților la data de 03 noiembrie 2022, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.18,21). Astfel, recursurile sunt declarate în termen.

Prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art.IV, V pct.1-9 și 11-16 și art.VII – 01 septembrie 2023, au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la temeiurile de declarare și de inadmisibilitate a recursului.

În corespundere cu art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția

temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursurile declarate au fost depuse până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023 și vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă, dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.

În virtutea art. 442 alin.(1), (2), (3) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre. În recurs nu pot fi administrate noi dovezi, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată. Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului când se invocă temeinic art.432 alin.(1) lit.e) sau când Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare, prevederile art.372 alin.(1) se aplică în mod corespunzător. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

În conformitate cu prevederile art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a considerat inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite verificarea legalității hotărârilor atacate.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecătii, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile declarate cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: c) să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din perspectiva prevederilor art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În temeiul art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către

instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Având în vedere că, în sistemul legislației procesuale, instanța de judecată este obligată să soluționeze procesul limitându-se la obiectul acestuia în sensul formulat prin acțiune și, după caz, concretizat de către partea reclamantă, subsecvent, instanța de recurs se află în situația de a verifica dacă la caz a fost îndeplinită condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului, a examinat toate pretențiile și argumentele înaintate.

Curtea Europeană a reiterat că, efectul articolului 6 § 1 este, *inter alia*, de a impune unei instanțe o obligația de a efectua o examinare adecvată a argumentelor și probelor aduse de către părți (a se vedea *Perez v. France* [GC], nr. 47287/99, § 80, ECHR 2004-I). O parte indispensabilă a acestei obligații a instanțelor judecătorești este datoria lor de a-și motiva hotărârile (a se vedea, printre altele, *Hirvisaari v. Finland*, nr. 49684/99, § 30, 27 septembrie 2001).

Din criticile recurențelor aduse în recursurile formulate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție identifică, în esență, dezacordul recurentului Ion Cernenchi cu decizia instanței de apel, prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în partea repartizării cheltuielilor de judecată, insistând la soluționarea acestui aspect, iar dezacordul recurentei Mariana Cernenchi, din perspectiva art. 432 alin. (2) lit.c) din Codul de procedură civilă, vizează cuantumul pensiei pentru întreținerea copiilor minori, încasat prin decizia instanței de apel, precum și temeiul legal, optând pentru casarea deciziei ultimei și menținerea hotărârii primei instanțe.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, la data de 13 septembrie 2023, Mariana Cernenchi, reprezentată de avocatul Daniel Șontea, a înregistrat o cerere de încetare a procesului, având în vedere încheierea tranzacției de împăcare în privința pretențiilor de determinare a domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată (Vol.II, f.d.82-84).

Reiterând esența litigiului, circumstanțele speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, prin cererea de chemare în judecată înaintată de către reclamantă Mariana Cernenchi împotriva lui Ion Cernenchi, concretizată ulterior, s-a solicitat desfacerea căsătoriei încheiată cu Ion Cernenchi, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea din contul pârâtului Cernenchi Ion a pensiei pentru întreținerea copiilor minori, în sumă bănească fixă, de 1 500 lei, lunar, pentru fiecare copil minor, din momentul depunerii cererii până la atingerea majoratului și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată, inclusiv cheltuielile de asistență juridică, precum și de a-i fi permisă deplasarea în afara țării cu copii minori, fără acordul pârâtului Ion Cernenchi (Vol.I, f.d.4-6,156).

Materialele cauzei atestă că, Ion Cernenchi și Mariana Cernenchi au înregistrat căsătoria la 21 noiembrie 2006, la Oficiul stare civilă Leova. La xxxxx s-a născut fiica lor, xxxxx (Vol.I, f.d.7) și la xxxxx - fiul lor, xxxxx (Vol.I, f.d.8).

Prima instanță fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea din 14 decembrie 2021, a admis parțial cererea de chemare în judecată și a desfăcut căsătoria încheiată între Ion Cernenchi și Mariana Cernenchi, stabilind domiciliul copiilor minori cu mama Mariana Cernenchi. A încasat de la Ion Cernenchi în beneficiul Mariane Cernenchi pensia pentru întreținerea copiilor minori, în cuantum

de 1 500 de lei, pentru fiecare copil, de la data înaintării acțiunii până la atingerea majoratului.

Totodată, a încasat de la Ion Cernenchi în beneficiul statului, taxa de stat, în mărime de 1 080 lei, iar în beneficiul Marianeii Cernenchi – cheltuielile judiciare constituite din taxa de stat - 140 de lei, cheltuielile pentru informația de la Agenția Servicii Publice - 120 de lei și cheltuielile de asistență juridică, în mărime de 6 000 de lei. A fost respinsă, ca fiind neîntemeiată, solicitarea reclamantei de a circula cu copiii minori în afara țării, fără acordul pârâtului (Vol.I, f.d.169-170, 180-191).

Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, prin decizia din 25 august 2022, corectată prin încheierea judecătorească din 18 ianuarie 2023, drept urmare a admiterii apelului părții pârâte, a casat hotărârea primei instanțe din 14 decembrie 2021, în partea încasării pensiei pentru întreținerea copiilor minori și a taxei de stat în beneficiul statului. În partea dată, a pronunțat o nouă hotărâre prin care a decis încasarea lunară de la Ion Cernenchi în beneficiul Marianeii Cernenchi a pensiei pentru întreținerea copiilor minori, în mărime de $\frac{1}{2}$ cotă-parte din valoarea minimului de existență stabilit de Biroul Național de Statistică, începând cu data de 04 decembrie 2020 și până la atingerea majoratului de către fiecare copil. A încasat de la Ion Cernenchi în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 814,14 lei, de la plata căreia a fost scutită reclamanta la înaintarea acțiunii prin efectul legii. În rest, au fost menținute fără modificări dispozițiile hotărârii instanței de fond din 14 decembrie 2021 (Vol.II, f.d.5-12, 26-28).

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu trimitere la prevederile art.74, art. 75, art. 76 din Codul familiei, precum și accentuând noțiunile de stare materială și stare familială, a menționat că, sintagma „alte circumstanțe importante” stipulată la finalul normei disputate, extinde sfera de aplicare a art. 75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă care se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanței de judecată din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condițiile reliefate *supra*.

Instanța de apel a constatat că, instanța de fond la stabilirea cuantumului sumei pentru pensia de întreținere a copiilor minori, urma să țină cont de starea materială, starea familială și alte circumstanțe importate a apelantului Ion Cernenchi.

Totodată, potrivit apelului depus de avocatul Igor Șcheau, în interesele lui Ion Cernenchi, acesta este de acord să achite pensia de întreținere a copiilor minori în suma de 50% din cuantumul valorii minime de existență, stabilit de Biroul Național de Statistică al RM pentru fiecare copil în parte. Potrivit statisticii BNS, minimul de existență pentru copii cu vârsta 7-17 ani, pentru anul 2021 pe țară este în valoare de 2 342,50 lei.

Din considerentul dat, instanța de apel în urma examinării apelului înaintat, acționând în interesul primordial al copiilor minori, a ajuns la concluzia de a dispune încasarea din contul lui Ion Cernenchi în beneficiul Marianeii Cernenchi a pensiei de întreținere pentru copii minori, în mărime de $\frac{1}{2}$ cotă-parte din valoarea minimului de existență, stabilit de Biroul Național de Statistică, începând cu data de 04 decembrie 2020 și până la atingerea majoratului de către fiecare copil, considerând că anume această sumă este una echitabilă, reală, pentru a împăca ambele părți aflate în litigiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de

apel, în alt complet de judecată, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material prin interpretarea eronată a legii, temei prevăzut de art. 432 alin.(2) lit.c) din Codul de procedură civilă.

În sensul art. 432 alin.(2) lit.c) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Pornind de la obiecțiile recurenteii Mariana Cernenchi aduse în motivarea dezacordului cu decizia instanței de apel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, acestea vizează, în esență, dispoziția instanței de apel în partea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori încasat.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a învedera prevederile art. 58 alin.(1) din Codul familiei, în contextul cărora părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

În sensul art. 74 alin.(1), (2), (3) din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

În temeiul art. 75 alin.(1) din Codul familiei, pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii și 1/2 – pentru 3 și mai mulți copii.

Conform art. 76 alin.(1), (2) din Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

În contextul normelor de drept citate, având în vedere dispoziția instanței de apel la capitolul încasării pensiei pentru întreținerea copiilor minori, în mărime de 1/2 cotă-parte din valoarea minimumului de existență stabilit de Biroul Național de Statistică, începând cu data de 04 decembrie 2020 și până la atingerea majoratului de către fiecare copil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă o incertitudine juridică și neclaritate în dispozitivul deciziei judecătorești. Deși, în motivare, instanța de apel a reținut că, datele statistice denotă că, minimumul de existență pe țară, pentru copii cu vârsta între 7-17 ani, pentru anul 2021, este de 2 342, 50 lei, însă în dispozitiv nu este indicat expres din care sumă urmează a fi

calculată cota-parte dispusă spre încasare, având în vedere că minimul de existență conform Biroului Național de Statistică se modifică. Or, o hotărâre judecătorească trebuie să întrunească condiția obligatorie – să fie certă.

În altă ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că, prevederile legale citate supra acordă posibilitatea instanței judecătorești de a stabili cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote *din salariu și/sau alte venituri* conform art.75, avându-se în vedere a părintelui, însă nicidecum în cotă-parte din valoarea minimului de existență stabilit de Biroul Național de Statistică, deoarece valoarea minimului de existență se schimbă periodic, iar această modificare, fără specificarea unei sume din care se calculează poate crea dificultăți serioase la executarea titlului executoriu.

În virtutea rolului dirigitor, nu este exclusă obligația instanței de judecată de a cere părții să facă precizările necesare, să pună în discuția părților orice împrejurare de fapt sau de drept care duce la soluționarea litigiului corectă și completă, peste apărările și susținerile părților din acțiune, referință și alte obiecții, luând în considerare faptul că, în conformitate cu art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant. În cazul în care părțile au o atitudine confuză în privința circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, instanța, în temeiul legii materiale care urmează a fi aplicată, va explica părților care circumstanțe au importanță pentru soluționarea pricinii și cui îi revine obligația de a le dovedi.

În sensul art. 118 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție sintetizând constatările instanței de apel la capitolul cuantumului pensiei de întreținere pentru copii minori, reține că, instanța ierarhic inferioară, în esență, a preluat argumentele apelantului. Deși, a conchis că, instanța de fond ar fi dat prioritate poziției reclamantei, instanța de apel nu a luat în considerare alegațiile părții reclamante. Or, nu este clar care înscrisuri, cu excepția informației Biroului Național de Statistică, denotă că, suma solicitată, cu titlu de pensie pentru întreținerea copiilor minori, ar fi excesivă pentru pârât.

Principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil.

Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

Totodată, înaintarea de către Mariana Cernenchi, prin intermediul avocatului Daniel Șontea, a cererii de încetare a procesului în legătură cu încheierea tranzacției de împăcare între ea și Ion Cernenchi, precum și condițiile acesteia, de asemenea, determină casarea deciziei instanței de apel, în situația în care pretențiile din cererea de chemare în judecată și condițiile din tranzacția de împăcare vizează în mare parte

interesele copiilor minori, domiciliul acestora, care în condițiile tranzacției de împăcare prezentate în instanța de recurs, implică separarea copiilor de părinți, precum și a fraților, întrucât s-a convenit stabilirea domiciliului unui copil minor cu mama, iar al altui copil minor, cu tatăl. Or, la aspectul dat urmează a fi prezentate concluziile relevante ale autorităților tutelare, competente cu protecția drepturilor copiilor sau, după caz, audierea copilului care a atins vârsta de 14 ani.

În context, urmează a fi învederate prevederile art. 63 alin.(1), (1¹), (2) din Codul familiei, în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. În cazul în care părinții locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabilește prin acordul părinților. Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate. În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.)

De altfel, aceste circumstanțe necesită o examinare detaliată, având în vedere că, vizează interesul superior al copiilor și poate determina necesitatea prezentării unor înscrisuri suplimentare, însă în contextul prevederilor art.442 din Codul de procedură civilă, în instanța de recurs nu pot fi administrate noi dovezi.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu neagă existența la materialele cauzei a avizului Direcției Asistenței Sociale și Protecția Familiei Leova din 18 februarie 2021, referitor la condițiile de trai ale tatălui minorilor, Ion Cernenchi (Vol.I, f.d.47), precum și avizul Direcției pentru protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău din anul 2021, privind condițiile de trai ale mamei minorilor, Mariana Cernenchi (Vol.I, f.d.125), însă tranzacția de împăcare în condițiile inserate impune o reexaminare și o poziție detaliată, clară cu referire la separarea fraților.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că, stabilirea, în final, al locului de trai al copiilor minori, este determinată de analiza unui cumul de condiții, cum ar fi, de rând cu acordul părinților: stabilitatea și continuitatea locuinței; dacă sunt bine îngrijiți unde se propune locuirea; dacă au condiții decente de trai; dacă sunt bine integrați social și familial; capacitatea părinților sau a persoanelor care urmează să se ocupe de creșterea și îngrijirea copiilor de a răspunde nevoilor concrete ale acestora; menținerea relațiilor personale cu persoanele față de care copilul a dezvoltat relații de atașament; opinia copilului.

În context, potrivit art. 3 alin.(1), (2) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie

să fie luate în considerare cu prioritate. Statele părți se angajează să asigure copilului protecția și îngrijirile necesare pentru bunăstarea sa, ținând cont de drepturile și obligațiile părinților săi, ale tutorilor săi, ale altor persoane legal responsabile pentru el, și vor lua, în acest scop, toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare.

Art. 9 alin. (1), (2), (3) din aceeași Convenție statuează că, statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței lor, cu excepția situației în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și în conformitate cu legile și procedurile aplicabile, că această separare este necesară, în interesul superior al copilului. O decizie în acest sens poate să fie necesară în anumite cazuri particulare, de exemplu, atunci când părinții maltratează sau neglijează copiii sau când părinții trăiesc separat și când urmează să se ia o hotărâre cu privire la locul de reședință al copilului. În toate cazurile prevăzute la paragraful 1 al prezentului articol, toate părțile interesate trebuie să aibă posibilitatea de a participa la dezbateri și de a-și face cunoscute părerile lor. Statele părți vor respecta dreptul copilului, separat de cei doi părinți ai săi sau de unul din ei, de a întreține relații personale și contacte directe cu cei doi părinți ai săi, afară de cazul că acest lucru este contrar interesului superior al copilului.

De asemenea, art.17 din Legea privind drepturile copilului nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994 (în continuare Legea nr. 338/1994), copilul separat de un părinte sau de ambii părinți, care locuiește în Republica Moldova sau în oricare altă țară, are dreptul să întrețină relații personale și contacte directe regulate cu cei doi părinți ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

Art. 18 din Legea nr. 338/1994 prevede că, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Din postulate legale inserate supra, se evidențiază interesul superior al copiilor, chiar și în condițiile acordului părinților de a locui copii separat cu câte un părinte, nu este exclusă exigența de a fi întrunit un anumit cumul de condiții care să nu fie în detrimentul copiilor.

Jurisprudența CtEDO în cauzele ce vizează copiii minori, acordă o atenție sporită climatului în care urmează a fi crescut și educat minorul.

În cauza *Bîzdîga v. Republica Moldova*, nr. 15646/18, hotărârea din 17 octombrie 2023, Curtea Europeană a constatat că, deși, articolul 8 din Convenție nu conține cerințe procedurale explicite, procesul decizional trebuie să fie echitabil și de natură să asigure respectarea corespunzătoare a intereselor protejate de această dispoziție. Părinții ar trebui să fie suficient de implicați în acest proces, privit în ansamblu, și să li se asigure protecția necesară a intereselor lor, astfel ca să fie pe deplin capabili să își poată prezenta cazul. Instanțele naționale trebuie să efectueze o examinare amănunțită a situației familiale în ansamblu și a unei serii întregi de factori, în special a celor de natură factologică, emoțională, psihologică, materială și medicală, și să facă o evaluare echilibrată și rezonabilă a intereselor respective ale fiecărei persoane, cu o preocupare constantă pentru a determina care ar fi cea mai bună soluție pentru copil, deoarece acest considerent are o importanță crucială în fiecare caz în parte. Marja de apreciere care trebuie acordată autorităților naționale

competente va varia în funcție de natura problemelor și de importanța intereselor aflate în joc.

Principiile relevante cu privire la obligația pozitivă a statului în temeiul articolului 8 din Convenție, în cauzele privind respectarea dreptului de contact, au fost rezumate în cauzele K.B. și alții v. Croația (nr. 36216/13, §§ 142-44, 14 martie 2017) și Pisică (§§ 63-66). În concluzie, articolul 8 prevede că autoritățile naționale trebuie să realizeze un echilibru just între interesele copilului și cele ale părinților și că, la stabilirea acestui echilibru, trebuie acordată o importanță deosebită interesului superior al copilului care, în funcție de natura și gravitatea acestuia, poate prevala asupra celui al părinților. În special, un părinte nu poate fi îndreptățit, în temeiul articolului 8, să obțină aplicarea unor măsuri care ar dăuna sănătății și dezvoltării copilului.

În cauza T.A. v. Republica Moldova, nr. 25450/20, hotărârea din 30 noiembrie 2021, § 49, §52, CtEDO a reiterat că, dreptul reciproc al părintelui și copilului de a se bucura de compania celuilalt constituie un element fundamental al „vieții de familie” în sensul articolului 8 din Convenție, chiar dacă relația dintre părinți nu mai există. În prezent, există un larg consens – inclusiv în dreptul internațional – în promovarea ideii că în deciziile referitoare la copii, interesul lor superior trebuie să fie primordial. În general, aceste interese impun menținerea legăturilor copilului cu familia sa, cu excepția cazurilor în care s-a dovedit că familia este în mod special improprie și acest lucru poate dăuna sănătății și dezvoltării copilului. Ruperea unor astfel de legături înseamnă ruperea copilului de la rădăcinile sale, ceea ce poate fi făcut numai în circumstanțe excepționale; trebuie de întreprins totul pentru a păstra relațiile personale și atunci când este cazul, de a „reuni” familia. În contextul obligațiilor atât negative, cât și pozitive, Curtea a trebuit să analizeze dacă, în circumstanțele cauzei, temeiurile invocate de autoritățile naționale competente au fost „relevante și suficiente” pentru a-și justifica deciziile în conformitate cu prevederile articolului 8 § 2 din Convenție. În acest scop, Curtea a trebuit să verifice dacă instanțele naționale au efectuat o analiză complexă a situației familiale și a tuturor factorilor, în special a celor de natură faptică, emoțională, psihologică, materială și medicală, și a realizat o evaluare echilibrată și rezonabilă a intereselor respective ale fiecărei persoane, cu o preocupare constantă pentru a determina care ar fi cea mai bună soluție pentru copil.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, în cauzele referitoare la relația dintre părinte și copil, la evaluarea a ceea ce se consideră a fi interesul superior al copilului, este necesar să fie puse în balanță, în mod suficient, consecințele potențiale negative de lungă durată ale pierderii contactului cu părinții copilului și obligația pozitivă de a lua măsuri pentru a ușura întregirea familiei de îndată ce acest lucru este posibil în mod rezonabil.

De altfel, nu este clară nici poziția pârâtului Ion Cernenchi din cererea datată cu 15 august 2023 (Vol.II, f.d.84), anexată la cererea părții reclamante de încetare a procesului în legătură cu încheierea tranzacției de împăcare. În cererea menționată, pârâtul își exprimă acordul la desfacerea căsătoriei la oficiul de stare civilă Leova, în condițiile în care pretenția se include în obiectul litigiului, ar urma să concretizeze acest aspect.

La rejudecarea cauzei, urmează a fi determinat dacă în condițiile convenite, tranzacția de împăcare nu excedă limitele acțiunii civile, după caz, să fie soluționate

toate pretențiile, după concretizările făcute de părți, cu respectarea principiului interesului superior al copiilor minori, precum și respectarea cerințelor care sunt incidente solicitării de încetare a procesului deduse din prevederile art.60 alin.(5), 212, 266 alin.(2) din Codul de procedură civilă.

Coroborând circumstanțele ce preced, se impune admiterea recursurilor, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu rejudecarea cauzei în instanța de apel, de alt complet de judecată, iar instanța de apel urmează a adopta soluția prin prisma argumentelor reclamantei și a pârâtului, cercetând multiaspectual, complet și nemijlocit toate probele din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ținând cont de interesul superior al copiilor.

În conformitate cu art.442, art.444, art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Ion Cernenchi, reprezentat de avocatul Igor Șcheau, și recursul declarat de Mariana Cernenchi, reprezentată de avocatul Iuliana Pascal.

Se casează integral decizia din 25 august 2022 a Curții de Apel Comrat, corectată prin încheierea din 18 ianuarie 2023 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Cernenchi împotriva lui Ion Cernenchi, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Leova și Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului din mun. Chișinău, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori, permiterea de a circula cu copiii minori peste hotarele țării și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Comrat, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos